

Voor mij werd het een nacht gelijk mijn meeste nachten. Voordat ik insliep, vocht ik lange uren met mijn schoonzoon om ons lot; in slaap bezocht hij mijn dromen. Waarom moest dat toch gebeuren? zei ik steeds weer tot mezelf. En jij, waarom kan je niet berusten? Maar is dat dan de vervulling van mijn dochters leven? Is ze met die goede liefhebbende, vrouwelijke ziel en met die vlijt, die nadenkendheid, dit verstand geboren opdat ze ten prooi valt aan een man die zich introuwt, een vrijgezel die niet naar een vrouw, noch naar kinderen maar naar de huiselijkheid van een ander en naar iemand die voor hem werkt, verlangt? Heb ik haar daarvoor opgevoed? Hij heeft Eva uit mijn droom genomen. Zijn aanwezigheid zegt me: voor een beter lot is je dochter niet in aanmerking gekomen, omdat ze niet mooi en niet aantrekkelijk geboren is.

De huishouding van mijn kind werd steeds alledaagscher. Zou zij ook gemerkt hebben, hoe dit haar man voldoening gaf, hoe zijn triomfantelijkheid erdoor groeide. — „Eva, je moest maar liever geen cursus meer in „Ons Huis” geven. Dat kan je beter aan ongetrouwde vrouwen overlaten.” Hij zag niet graag dat zij met Dolf Sanders of vakgenooten omging. Ik wist wel waarom. Er zou misschien over onderwerpen gesproken worden, waarbij hij zwijgen moest. De domino-steentjes en de speelkaarten deden bij ons hun intrede. En waarom kwam er zoo weinig familie? Goede, brave, nette mensen, daar mag men niet op neerzien, al heeft men iets meer geleerd. Noch Eva, noch ik hadden ooit op andere mensen neergezien. Nu zitten tante Roos en Netty met Pim, haar man, avond aan avond bij ons en er wordt gebridged. Mijn dochter heeft dat spel ook geleerd, met de toewijding, waarmee ze pharmacie studeerde. De apotheek beneden met de goede jaarlijksche inkomsten is voor haar man een voldoende bewijs van Eva's studie. Maar dat zegt hij niet. „Ik moet een doodgewone vrouw hebben, vader. Ik houd niet van buitenissige mensen. Eva weet het een man naar de zin te maken, niet vrouw?” Daarvoor is mij m'n dochter geboren en tot een mensch volgroeid!

En ik die in een innerlijken toestand van voortdurende opstandigheid leefde, het was al wanhoop, ik zweeg. Hoe verschrikkelijk moet mijn gemoedelijke stem geklonken hebben. „Toe jongen, wat eet je vanavond weinig! Staat er wat nieuws in de courant, Elie? Zouden jullie vanavond niet eens naar de bioscoop gaan, jullie leven te solide voor jonge mensen.” Ja, zulke woorden perste ik uit mijn keel om den toestand maar te handhaven, om niet een vredebreker in het huis van mijn dochter te zijn. Dat was één van de donkerste angsten die me kwelde. Dat ik, de vader, in het rustige huis van